

Factsheet knelpuntenenquête jeuk in de palliatieve fase

Achtergrond

Van de patiënten met kanker in de palliatieve fase heeft 10% last van jeuk. Jeuk kan een enorme impact hebben op een patiënt en diens naasten. Jeuk wordt soms als erger dan pijn ervaren. De richtlijn Jeuk in de palliatieve fase ondersteunt zorgverleners die betrokken zijn bij de zorg van mensen met jeuk in de palliatieve fase. De afgelopen jaren is onze kennis over jeuk toegenomen. Daarom wordt de huidige versie van de richtlijn uit 2010 herzien. Dit gebeurt parallel met de herziening van de richtlijnen Hik in de palliatieve fase en Zweten in de palliatieve fase. De werkgroep die verantwoordelijk is voor de herziening van de drie richtlijnen bestaat uit vertegenwoordigers van [V&VN Complementaire Zorg](#), [V&VN Palliatieve Zorg](#), [NHG](#), [NVDV](#), [NVMDL](#), [KNMP](#) en staat onder leiding van [NIV](#).

Knelpuntenenquête

In het najaar van 2020 is een enquête uitgezet onder zorgverleners. Deze knelpuntenenquête had de vorm van een online vragenlijst en is uitgezet via de betrokken wetenschappelijke en beroepsverenigingen, social media en de leden van de richtlijnwerkgroep. De knelpunten in de enquête werden geleverd door leden van de werkgroep. Aan respondenten is gevraagd om de belangrijkste knelpunten aan te geven. Daarnaast bevatte de enquête een aantal achtergrondvragen.

De enquête is volledig ingevuld door 189 respondenten. Zij vertegenwoordigen de volgende beroepsgroepen:

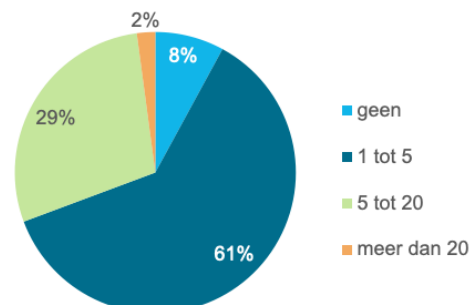
Beroepsgroepen

GZ-psycholoog
Huisarts
Internist
Internist-oncoloog
Klinisch geriater
MDL-arts
Openbaar apotheker
Overig medisch specialisten
Physician Assistant
Specialist ouderengeneeskunde
Verpleegkundige
Verpleegkundig specialist
Verzorgende
Ziekenhuisapotheker

Ongeveer driekwart daarvan is tevens consulent palliatieve zorg, kaderarts palliatieve zorg of verpleegkundige palliatieve zorg.

De respondenten zijn met name werkzaam in het ziekenhuis, de thuiszorg of het hospice.

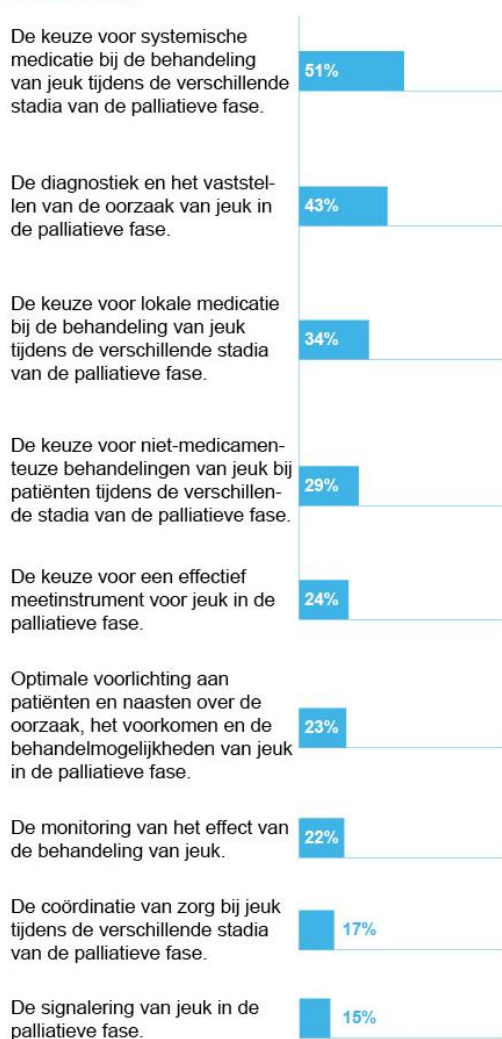
Aan respondenten is gevraagd hoeveel patiënten in de palliatieve fase met jeuk zij afgelopen jaar zagen.

In onderstaande tabel ziet u de knelpunten uit de enquête:

KNELPUNTEN

Het meest genoemde knelpunt is de keuze voor systemische medicamenteuze behandeling van jeuk. Hierbij vertelt een van de respondenten: 'Mijn ervaring is dat wij het meestal wel af kunnen met lokale behandeling. De drempel voor systemische behandeling is hoog door onbekendheid van de middelen.' Daarnaast worden de knelpunten diagnostiek/vaststellen van de oorzaak, keuze voor lokale

medicamenteuze behandeling en niet-medicamenteuze behandeling vaak genoemd. Over diagnostiek en het vaststellen van de oorzaak is aangegeven: 'Men neemt vaak niet de tijd om te onderzoeken wat de oorzaak is van de jeuk. Vaak worden huis-tuin-keuken middeltjes aangeprezen (zoals mentholpoeder), terwijl er zoveel andere behandelingen zijn.'

Het knelpunt dat het meest genoemd wordt verschilt per beroep: De medicamenteuze behandeling is voor de huisartsen (76%), MDL-artsen (100%), internisten (100%), apothekers (100%) en verpleegkundig specialisten (67%) het meest belangrijke knelpunt. Verpleegkundigen noemen diagnostiek (40%), voorlichting (40%), effectief meetinstrument (35%) en behandeling (32-34%) als belangrijkste knelpunten.

Overige knelpunten

De respondenten hadden ook de mogelijkheid om aanvullende knelpunten te benoemen. De belangrijkste aanvullingen die hier zijn gegeven zijn de coördinatie van de zorg en psychische impact van jeuk voor de patiënt.

Vervolg

Aan de hand van de resultaten van deze knelpuntenenquête is bepaald dat de volgende onderwerpen in ieder geval moeten worden beschreven in de nieuwe richtlijn:

- Vaststellen van de oorzaak, waaronder het gebruik van meetinstrumenten
- Voorlichting, waaronder de psychische impact
- Ondersteunende zorg
- Behandeling van de oorzaak
- Niet-medicamenteuze en lokale en systemische medicamenteuze behandeling
- Monitoring van het effect van behandeling

De richtlijnwerkgroep gaat de knelpunten proberen te beantwoorden op basis van systematisch literatuuronderzoek en hun ervaringen in de praktijk. De verwachting is dat de herziene richtlijn Jeuk eind 2021 gereed is.